

SAMENVATTING

Rob Bregman

Ben Wijffelaars begint met minder leuk nieuws; 'CactusOase', de succulententuin in het Achterhoekse Ruurlo heeft zijn deuren moeten sluiten vanwege de enorm gestegen energiekosten. In zijn serie artikelen over de 'Verkade' boeken uit de jaren '30 bespreekt Theo Heijnsdijk *Caputia tomentosa*, een bladsucculent die wellicht beter bekend is onder de naam *Senecio haworthii* of *Kleinia tomentosa*. In 1803 beschreef Adrian Haworth deze van de Westkaap-regio afkomstige plant als *Cacalia tomentosa*, naar een plant van onbekende herkomst en zonder bloemen. In 1812 verplaatste hij de plant naar het geslacht *Kleinia*. Na enkele andere nieuwe namen kwam de Duitser Carl Schultz in 1845 met de naam *Senecio haworthii*. Tenslotte, in 2012, vond de laatste naamswisseling plaats, toen het geslacht *Caputia* werd opgesteld. De plant behoort tot het tribus Senecioneae, een groep verwante geslachten van de grote familie van de samengesteldbloemigen (Asteraceae). Er bestaat nu een aantal cultivars, zoals 'Cass variety' en 'Mont Blanc', met banaanvormig omhooggebogen bladeren, en 'Hans Herre' met spatelvormige, getande bladeren. De verzorging is eenvoudig, alhoewel de planten in cultuur bijzonder moeilijk tot bloei komen. In de natuur is de soort niet in gevaar, op de 'Red List' van de IUCN heeft zij de status 'least concern'.

Petra Romijn schrijft voor de 2^e keer over haar kleine cactuskasje. In de winter zorgen een paas waxinelichtjes ervoor dat de temperatuur niet al te zeer daalt.

Bertus Spee is toe aan deel 125 van zijn serie 'Voor het voetlicht'. Hierin zijn nu 4 verschillende Euphorbia-soorten aan de beurt, t.w. *E. quartzicola*, *E. itremensis*, *E. primulifolia* en *E. radians*.

Peter Knippels vertelt over zijn reis naar de kustwoestijn van Namibië, ZW Afrika, om de groeiplaatsen van de beroemde *Welwitschia mirabilis* te bezoeken. Dit 'levend fossiel', een laatste restant van een uitgestorven groep coniferen, is tweehuizig (d.w.z. de planten zijn óf mannelijk óf vrouwelijk). In het Afrikaans wordt de plant 'tweeblaarkanniedood' genoemd, al moet men dit (zeker in ons land) niet al te letterlijk nemen. De plant vormt inderdaad 2 grote vlakke, op de grond liggende bladeren en bloeit in december tot januari. Na bestuiving vormen de vrouwelijke planten kegels met duizenden gevleugelde zaden die door de wind worden verspreid. Peter vertelt bijzonderheden over de cultuur, waarbij hij refereert aan de tips van de Zuid-Afrikaanse specialist Ernst van Jaarsveld.

Nadet Somers schrijft over een onderwerp dat niet zo vaak in 'Succulenta' aan de orde komt, namelijk het gebruik van succulente planten als medicijn of voedsel. In 1907 schreef haar verre familielid 'Tante Jans' Kloppenburg-Versteegh het boek 'Het gebruik van Indische planten', over wilde en gekweekte planten uit Nederlands Indië, het huidige Indonesië. De bekendste hiervan is de ook nu nog populaire *Aloe vera*.

Vanaf 1990 heeft Wolter ten Hoeve meer dan 15 reizen gemaakt naar de groeiplaatsen van cactussen in Mexico. In die meer dan 30 jaar heeft hij veel groeiplaatsen sterk achteruit zien gaan, zelfs zien verdwijnen. De oorzaken zijn deels van natuurlijke aard, zoals extreme vorst en langdurige regens, maar meestal heeft de mens daar een belangrijk aandeel in omdat de bevolking van Mexico sterk gegroeid is. Dan moeten we denken aan huizen- en wegenbouw, landbouw en allerlei loslopend vee. Illegaal verzamelen van cactussen is de laatste tijd sterk afgenomen maar vindt nog steeds plaats. Wolter pleit dan ook voor het opzetten van kweekprogramma van bedreigde soorten door commerciële kwekerijen, in samenwerking met de Mexicaanse overheid.

Mijn bedrage gaat deze keer over *Cleistocactus candelilla*, een slank-zuilvormige cactus uit zuidwest Bolivia, die 24 jaar na zaaien pas voor het eerst bloeide. Deze nu 1,5 meter hoge plant produceerde vorig jaar tientallen lilarode, buisvormige bloemen die in de natuur door kolibries worden bestoven. De rode vrucht scheurt open waardoor de zwarte zaden en wit vruchtvlies zichtbaar worden, een kleurcombinatie waar vrucht- en zaadetende vogels op afkomen.

Wolter ten Hoeve geeft een uitgebreid overzicht van de belangrijkste artikelen in andere tijdschriften over succulente planten.

De laatste bijdrage is weer van de hand van Tom Twijnstra. Hij kocht een paar wat hij noemt 'keutels' (zijknolletjes) van een amorphophallus, een aronskelkachtige tropische plant. De bovengrondse delen sterven in de winter af maar de zijbolletjes van de knol kunnen worden afgenomen en bewaard worden in een doosje. Lekker makkelijk!